

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lasten ja nuorten päihdeyksikön kehittäminen ja toimintamalli

Lasten ja nuorten päihdeyksikön vastaava
ohjaaja Laura Peltonen

11.10.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Lasten ja nuorten päihdeyksikkö

- Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle (EKHVA) perustettiin tammikuussa 2023 lasten ja nuorten päihdeyksikkö. Perustamiselle nähtiin tarvetta, koska alaikäisten osalta päihdehoidon ostopalveluilla on ollut heikko vaikuttavuus. Alueellamme nähtiin tarve palvelun järjestämiseksi omana palveluna, omalla alueella.
- Tällöin palvelua pysytään tarjoamaan myös riittävän aikaisin varhaisemmassa vaiheessa.
- Muiden palveluiden jatkuminen ja mahdollistaminen omalla alueella, verkostotyöskentely.
- Tiedonsaanti on reaaliaikaista lapselle, perheelle ja eri viranomaisille. Mahdollistaa vanhempien osallistumisen työskentelyyn sekä vanhemmille tarjottavat tukipalvelut laaja-alaisesti.

Lasten ja nuorten päihdeyksikkö (1/2)

- Lasten ja nuorten päihdeyksikkö sijaitsee Lappeenrannassa, osana perhetukikeskusta.
- Päihdeyksikön perustehtävänä on tarjota 12–17-vuotiaille nuorille moniammatillista päihdehoitoa, yhteistyössä asiakkaan verkoston kanssa. Tavoitteena on päihdekierteen katkaisu, kuntoutuksen suunnittelu ja aloitus.
- Päihdeyksikkö toimii hybridimallilla, jossa takana on yhteistoiminta mielenterveys- ja päihdepalvelujen ja lastensuojelun välillä.
- Lasten ja nuorten päihdeyksikkö toimii lastensuojelulaitoksen luvilla.
- Työtä ohjaa traumatietoisuus, narratiivisuus, systeemisyys ja moniammatillisuus.

Lasten ja nuorten päihdeyksikkö (2/2)

- Päihdeyksikössä on kaksi asiakaspaikkaa, mikä mahdollistaa intensiivisen työskentelyn, sekä nuoren, että koko perheen kanssa.
- 8 hengen moniammatillinen tiimi ja vastaava ohjaaja.
- Päihdeyksikön käyttöaste on ollut hyvä ja paikat täynnä. Jaksolle on päässyt kuitenkin nopeallakin aikataululla.
- Asiakkaina on tähän mennessä ollut 13 nuorta. Jaksojen pituudet ovat vaihdelleet 1-3 kk välillä.
- Asiakkuuksissa ollut joko kiireellisen sijoituksen päätös tai sijaishuoltopaikan muutospäätös. Toistaiseksi avohuollon sijoituspäätöksiä ei ole ollut.
- Lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttö edellytysten täytyessä.

Vastuunjako päihdeyksikön jaksolla

- Nuoren ja perheen ympärille muodostetaan systeminen tiimi.
- Lääkärillä on hoitovastuu. Asiakkaan mahdollinen aiempi kontakti nuorisopsykiatrialla hoidosta vastaavaan sairaanhoitajaan tai MDFT-terapeuttiin säilyy.
- Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa lastensuojelun palvelutarpeen arvioimisesta ja toteuttamisesta. (Lastensuojelun systeminen tiimi)
- Lasten ja nuorten päihdeyksikön moniammatillinen tiimi toteuttaa yhdessä tehtyä työskentelysuunnitelmaa.

Päihdeyksikön jakson yleiset tavoitteet

Arjen vakauttaminen

Suhteen luominen

Elämäntarina ja historia

Työskentely tavoitteiden mukaisesti

Jatkosuunnitelma

Arjen vakauttaminen

- Päihteettömyys
- Päivärytmi kuntoon (Ravinto-, uni- ja valverytmi)
- Terveydentila
  - Fyysinen ja psyykinen vointi
  - Päihteiden käyttö, mahdolliset vieroitusoireet, oireenmukainen hoito
    - Huumausaineseula ja ADSUME – nuorten päihdemittari
  - Terveydentilantutkimus (terveyskeskuslääkäri)
  - Lääkityksen tarkistaminen / aloittaminen (hoitava lääkäri, psykiatria)
- Neurosonic – hoitotuoli (lievittää stressiä, uniongelmia, rentoutuminen, palautuminen, aktivointi)
- Hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan asiakassuunnitelman pohjalta
- Traumatietoisia vakauttamiskeinoja (maadoittuminen, rentoutuminen, mielikuvaharjoittelu)

Elämäntarina

Jokaisella meistä on oma ainutlaatuinen elämänhistoria ja tarina

- Päihdeyksikön jaksolla toteutetaan elämänjanatyöskentelyä
- Elämäntarinatyöskentelyä pohjustetaan voimavara- ja tunnetaitotyöskentelyllä.
- Työskentelyä voidaan tehdä ensin erikseen nuoren ja vanhemman kanssa, ja sitten koota yhteisesti kaikkien ajatuksia. Tai sitten aloittaa työskentely suoraan nuoren, vanhemman/vanhempien kanssa. Elämänjanatyöskentelyyn on mahdollista liittää myös esimerkiksi isovanhemmat, ja käsitellä näin ylisukupolvisiakin teemoja.
- Elämäntarinatyöskentelyn tavoitteena on:
  - Lisätä perheen yhteistä ymmärrystä tilanteesta, jossa nyt ollaan.
  - Löytyykö elämäntarinasta päihteiden käyttöä selittäviä tekijöitä?
  - Tilaa nostaa esiin vaikeitakin aiheita ja tunteita, sekä käsitellä niitä.

Elämänmittaisella matkalla – Elämäntarinakirja lastensuojelun sijaishuollossa kasvaneille 2023.

Toim. Johanna Barkman, Anu Flinck, Tiia Hipp ja Saga Luoma. Pesäpuu Ry

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Työskentely tavoitteiden mukaisesti

- Päihdeyksikön jaksolle asetettuja tavoitteita tarkastellaan tiiviisti.
- Nuori asettaa omat viikkotavoitteet.
- Päihdeyksikön työskentelyn suuntaa ja painopistettä muutetaan jakson edetessä vastaamaan tavoitteita.

Jatkosuunnitelma

- Päihdeyksikön jakson aikana pohditaan asiakkaan ja perheen jatkosuunnitelmaa.
- Mitä palveluita asiakas tarvitsee jatkossa, mahdollisuuksien mukaan tukitoimien ja palveluiden aloitus jo jakson aikana.
- Päihdeyksikön jakson päätyttyä sovitaan noin kuukauden päähän seurantatapaaminen, jossa arvioidaan päihteettömyyden ja jatkosuunnitelman toteutumista.

Kiitos!